

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015 ISO/IEC 27001:2013
1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ.: (+3592) 8119-443, ФАКС : (+3592) 81 19572, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Проект !

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от

ИВАНКА ШАЛАПАТОВА – МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане от Министерския съвет проект на Постановление за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта (ППЗНЗ).

Предложените изменения и допълнения в ППЗНЗ произтичат от промени в Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ), които влизат в сила от началото на 2024 г.

Основните цели на предложените промени са регламентиране на критерии за прилагане на новата насърчителна мярка по чл. 36 от ЗНЗ; регламентиране на реда и условията за уведомяване на лицата за извършване на служебна промяна в регистрацията им от безработни в заети лица при включването им в субсидирана заетост по програми и мерки за заетост и обучение по реда на ЗНЗ, както и по програми и проекти, финансирани със средства от европейски и други международни фондове; промяна в условията и реда за изплащане на транспортни разходи за пътуване на безработни лица, включени в обучение или в процедура за валидиране на професионални знания, умения и компетентности в зависимост от разстоянието - до 50 км (вкл.) и над 50 км.

Промените в ППЗНЗ са разработени от работна група, включваща експерти на МТСП, Агенцията по заетостта, представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище.

По данни на административната статистика на Агенцията по заетостта към 30.09.2023 г. равнището на безработица е 5.29%. Регистрираните безработни лица са 149 878. Броят на продължително безработните лица с регистрация в дирекциите „Бюро по труда“ над 1 година е 33 446. Относителният им дял в общата структура на безработните лица е 22.3%. Към 30 септември 2023 г. безработните младежи до 29 г. са 16 962, което е 11% от общия брой регистрирани безработни лица. Безработните лица в предпензионна възраст над 55-годишна възраст са 43 073, с относителен дял в общата структура на безработните лица 29 %. Отчетните данни показват, че част от мерките са с малък брой участници, а по някои няма включени лица.

Предвид ограничените средства от държавния бюджет за реализиране на активната политика на пазара на труда и с цел постигане на ефикасност и намаляване на административни разходи, както за работодателите, така и за дирекциите „Бюро по труда“ насърчителните мерки бяха обединени в една обща мярка по чл. 36 от ЗНЗ.

В резултат на това е необходимо в ППЗНЗ да се регламентират критерии за разпределение на средствата по чл. 36 от ЗНЗ, които да се определят ежегодно за прилагане на мярката. От една страна е необходимо да се предвидят средства за всяка от групите в неравностойно положение, а от друга – да се въведе гъвкав подход за използване на средствата по мярката между отделните неравностойни групи, така че да се отговори на търсенето на работодателите и да се създаде възможност за максимално усвояване на предвидения финансов ресурс.

Административната статистика на Агенцията по заетостта показва, че за периода 01.01. – 30.09.2023 г. регистрираните в дирекциите „Бюро по труда“ заети лица са 3 165, а започналите работа, регистрирани като търсещи работа заети са 1 836 лица, което е 58 % от общия брой на регистрираните заети лица.

За същият отчетен период работилите лица по програми, проекти и насърчителни мерки по реда на ЗНЗ са общо 6 398 лица, от които по програми и проекти – 3 981 лица и по насърчителни мерки по ЗНЗ – 2 417 лица. Тези лица са с прекратена регистрация като безработни и не са регистрирани като заети, поради което дирекциите „Бюро по труда“ не могат да им предоставят услуги за търсене на работа на първичния пазар на труда. След приключване на субсидираната им заетост и в случай, че не продължат несубсидирана заетост при същия работодател или при друг работодател, лицата отново се регистрират като безработни, което разширява кръга на цикличната безработица.

Практиката показва, че съществуват обективни пречки при включване на безработни лица в обучение на възрастни по реда на ЗНЗ, в процедури за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, живеещи в населени места без осигурен обществен транспорт. Тези лица не могат да представят документи, доказващи направени разходи за ползван обществен транспорт – превозни документи за изплащане на транспортни разходи. Лицата срещат трудности при самофинансиране на транспортните разходи, поради което намалява техният шанс за повишаване на квалификацията, достъп до услуги по заетостта и за трайна реализация на първичния пазар на труда.

За решаване на очертаните предизвикателства са предвидени следните изменения и допълнения в ППЗНЗ:

- **регламентиране на критерии за прилагане на новата насърчителна мярка по чл. 36 от ЗНЗ (чл. 29, ал. 5 и 6)**

С последните промени в ЗНЗ всички насърчителните мерки бяха обединени с цел създаване на условия за по-ефективно администриране на процедурите по провеждане на подбор и наемане на безработни лица от групите в неравностойно положение.

В условията на очертаващ се недостиг на работна сила, водещо при подбора е съответствието между търсените и предлаганите професионални знания и умения на работната сила, а не принадлежността към конкретна уязвима група.

Размерът на средствата за всяка група в неравностойно положение на пазара на труда, ще се определя в НПДЗ за съответната година, съобразно относителния дял на групата от общия брой регистрирани безработни лица в неравностойно положение на пазара на труда за

предходната година. След изтичане на един месец от провеждане на процедурата по чл. 50, ал. 3, разпределението на неувоените средства по чл. 36 ЗНЗ ще се извършва съобразно подадените заявки от работодатели, по реда на постъпването им, до изчерпване на средствата.

- **регламентиране на условията и реда за уведомяване на лицата за извършване на служебна промяна в регистрацията им от безработни в заети лица при включването им в субсидирана заетост по програми и мерки за заетост и обучение по реда на ЗНЗ, както и по програми и проекти, финансирани със средства от европейски и други международни фондове (чл. 14, ал. 2; чл. 15, ал. 7)**

В чл. 20, ал. 10 на ЗНЗ беше регламентирана служебна промяна в регистрацията на лицата от безработни в заети, при включването им в субсидирана заетост по програми и мерки за заетост и обучение по реда на ЗНЗ, вкл. програми и проекти, финансирани със средства от европейски и други международни фондове. За служебната промяна на регистрацията им, безработните лица следва да бъдат уведомени предварително.

Уведомлението за служебната промяна на регистрацията на лицата от безработни в заети ще се съдържа в Заявлението-декларация за регистрация в дирекция „Бюрото по труда“. Още при регистрацията си лицата ще са информирани, че след включването им в субсидирана заетост по програми и мерки за заетост и обучение, служебно ще бъдат пререгистрирани в регистъра на заетите лица на Агенцията по заетостта, и че през този период ще имат право да ползват посреднически услуги, в т. ч. за търсене на заетост на първичния пазар на труда.

В издадената Регистрационна карта на безработните лица ще бъдат вписани както действията от плана за действие и сроковете за тяхното изпълнение, информация за правата и задълженията на търсещите работа лица, така и уведомяване за служебната промяна на регистрацията по чл. 20, ал. 10 от ЗНЗ.

- **промяна в условията и реда за изплащане на транспортните разходи за пътуване на безработните лица, включени в обучение или в процедура за валидиране на професионални знания, умения и компетентности в зависимост от разстоянието - до 50 км (вкл.) и над 50 км. (чл. 69 и чл. 79)**

За да се отговори на потребностите от квалифицирана работна сила, съответстваща на изискванията на работните места, е необходимо облекчаване и разширяване на достъпа и участието на безработните лица в дейности по обучение и валидиране на професионални знания, умения и компетентности.

Регламентира се възможност за финансиране на транспортните разходи на безработни лица, които не са ползвали обществен транспорт и не могат да представят транспортни документи, удостоверяващи плащането им. На тези лица ще се изплащат транспортни разходи в размер, ежегодно определян с Националния план за действие по заетостта (НПДЗ). Новият регламент ще допринесе за включване на по-голям брой лица в обучение или в процедура по валидиране, както и до повишаване на пригодността им за заетост.

- **отмяна на регламентираната дейност на Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ (чл. 58а)**

Отмяната е в изпълнение на изменения и допълнения в ЗНЗ, които ще влязат в сила от началото на 2024 г.

С промените в Правилника са изменени и допълнени и други разпоредби. Част от промените имат технически характер и произтичат от промените в ЗНЗ в т.ч. обединяване на насърчителните мерки в една обща мярка, а други имат за цел прецизиране на досега действащи разпоредби (чл. 6, ал. 3; чл.12а, ал.2; чл. 20; чл. 28и, ал. 2; чл. 29, ал. 1 и 2; чл. 30, ал. 1; чл. 50; чл. 51 и чл. 52).

Очакваните резултати от предложените промени в ППЗНЗ са: оптимизиране на процеса при планиране и реализиране на общата насърчителна мярка, съкращаване на

административните процедури по съгласуване и утвърждаване на преразпределение на неусвоени средства по НПДЗ; подобряване на възможностите и съдействието за лица, включени в субсидирана заетост за ползване на услугите по заетостта и намиране на работа на първичния пазар на труда; постигане на гъвкавост и иновативност относно реда и условията за изплащане на транспортните разходи за пътуване в зависимост от разстоянието - до 50 км. (вкл.) и над 50 км. на лицата, включени в обучение и в процедури по валидиране на професионални знания, умения и компетентности; разширяване кръга на лицата, включени в обученията и в процедури по валидиране на професионални знания, умения и компетентности, с цел повишаване на квалификацията, знанията и уменията и намиране на подходяща работа.

Предложеният проект на Постановление за изменение и допълнение на ППЗНЗ не транспонира директиви на Европейския съюз, поради което не се налага изготвянето на справка за съответствието с европейското право.

Предложеното Постановление за изменение и допълнение на ППЗНЗ не води до въздействие върху държавния бюджет и ще се реализира в рамките на ежегодно определените за МТСП средства за активна политика по заетостта.

Съгласно чл. 26, ал. 2-4 от Закона за нормативните актове по проекта на ПМС за изменение и допълнение на ППЗНЗ са проведени обществени консултации като проектът на Постановление, доклада към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ на МС бяха публикувани на Портала за обществени консултации на Министерския съвет (strategy.bg), както и на интернет страницата на МТСП на12.2023 г., със срок за обсъждане до.....01.2024 г. В срока за провеждане на обществените консултации няма постъпили предложения за изменение и допълнение на проекта на Постановлението.

Проектът на Постановлението е обсъден в Националния съвет за насърчаване на заетостта на 13.12.2023 г. и е съгласуван в Националния съвет за тристранно сътрудничество в оперативен порядък.

На основание чл. 2, т. 4 от Постановление № 77 на Министерския съвет от 2023 г. (обн., ДВ, бр. 44 от 2023г.) проектът на Постановление за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта е съгласуван със Съвета за развитие към Министерския съвет (писмо изх. №от2023 г.). Направените бележки и предложения са отразени, съгласно приложената справка.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам, Министерският съвет да приеме предложения проект на Постановление за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта.

**МИНИСТЪР НА ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА:**

ИВАНКА ШАЛАПАТОВА